

HOTĂRÂREA CURȚII
23 septembrie 2003*

Secretary of State for the Home Department
împotriva
lui Hacene Akrich

Cauza C-109/01

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare,
formulată de Immigration Appeal Tribunal)

„Libera circulație a lucrătorilor – Resortisant al unei țări terțe, căsătorit cu un resortisant al unui stat membru – Soț/soție supus(ă) unei interdicții de intrare și de ședere în acest stat membru – Stabilirea temporară a unui cuplu în alt stat membru – Stabilirea cu scopul de a-i conferi soțului/soției un drept de intrare și de ședere în primul stat membru în temeiul dreptului comunitar – Abuz”

În cauza C-109/01,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 234 din Tratatul CE, de Immigration Appeal Tribunal (Regatul Unit), de pronunțare, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

Secretary of State for the Home Department

și

Hacene Akrich,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea dreptului comunitar în ceea ce privește libera circulație a persoanelor și dreptul de ședere al unui resortisant al unei țări terțe, soț al/soție a unui resortisant al unui stat membru,

CURTEA,

compusă din domnul G. C. Rodríguez Iglesias, președinte, domnii J.-P. Puissochet, M. Wathelet, R. Schintgen și C. W. A Timmermans, președinți de cameră, domnii D. A. O. Edward, A. La Pergola și P. Jann, doamnele F. Macken și N. Colneric (raportor) și domnul S. von Bahr, judecători,

avocat general: domnul L. A. Geelhoed,
grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

---

*Limba de procedură: engleza.

după examinarea observațiilor scrise prezentate:

– pentru domnul Akrich, de domnul T. Eicke, Barrister, mandatat de domnii D. Flynn, Joint Council for the Welfare of Immigrants și D. Betts, Solicitor,

– pentru Guvernul Regatului Unit, de domnul J. E. Collins, în calitate de agent, asistat de doamna E. Sharpston, QC și domnul T. R. Tam, Barrister,

– pentru guvernul elen, de doamnele I. Galani-Maragkoudaki și S. Vodina, în calitate de agenți,

– pentru Comisia Comunităților Europene, de doamna C. O'Reilly, în calitate de agent,

având în vedere raportul de ședință,

după ascultarea observațiilor orale ale domnului Akrich, reprezentat de T. Eicke, ale Guvernului Regatului Unit, reprezentat de domnul J. E. Collins, asistat de doamna E. Sharpston, ale guvernului elen, reprezentat de doamnele I. Galani-Maragkoudaki și E.-M. Mamouna, în calitate de agenți, ale Comisiei, reprezentată de C. O'Reilly, în ședința din 5 noiembrie 2002,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 27 februarie 2003,

pronunță prezenta

Hotărâre

1. Prin ordonanța din 3 octombrie 2000, primită la Curte la 7 martie 2001, Immigration Appeal Tribunal a adresat, în temeiul articolului 234 din Tratatul CE, două întrebări preliminare privind interpretarea dreptului comunitar în ceea ce privește libera circulație a persoanelor și dreptul de ședere al unui resortisant al unei țări terțe, soț al/soție a unui resortisant al unui stat membru.
2. Aceste întrebări au fost adresate în cadrul unui litigiu între Secretary of State for the Home Department (denumit în continuare „Secretary of State”) și domnul Akrich, resortisant marocan, privind dreptul acestuia de intrare și de ședere în Regatul Unit.

Cadrul juridic

Dreptul comunitar

3. Articolul 39 alineatele (1) – (3) din Tratatul CE este formulat după cum urmează:

„1. Libera circulație a lucrătorilor este garantată în cadrul Comunității.

2. Aceasta implică eliminarea oricărei discriminări pe motiv de cetățenie între lucrătorii statelor membre, în ceea ce privește încadrarea în muncă, remunerarea și celelalte condiții de muncă.

3. Aceasta presupune dreptul, sub rezerva unor limitări justificate de motive de ordine publică, de siguranță publică și de sănătate publică:

[...]

b) de a circula liber în acest scop pe teritoriul statelor membre.

[...]”

4. Directiva 64/221/CEE a Consiliului din 25 februarie 1964 privind coordonarea măsurilor speciale referitoare la deplasarea și șederea cetățenilor străini, măsuri justificate de motive de ordine publică, de siguranță publică și de sănătate publică (JO 1964, 56, p. 850), prevede la articolele 1, 2 și 3 alineatele (1) și (2):

„Articolul 1

1. Dispozițiile prezentei directive se aplică resortisanților unui stat membru care locuiesc sau se deplasează într-un alt stat membru al Comunității, fie în vederea exercitării unei activități salariate sau independente, fie în calitate de beneficiari ai unor servicii.

2. Aceste dispoziții se aplică, de asemenea, soțului/soției și membrilor familiei care se încadrează în condițiile regulamentelor și directivelor adoptate în acest domeniu în aplicarea tratatului.

Articolul 2

1. Prezenta directivă reglementează măsurile referitoare la intrarea pe teritoriu, la eliberarea sau reînnoirea permisului de ședere sau la expulzarea din teritoriu, măsuri care sunt luate de către statele membre din motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică.

2. Aceste motive nu pot fi invocate în scopuri economice.

Articolul 3

1. Măsurile de ordine publică sau de siguranță publică trebuie să se întemeieze exclusiv pe comportamentul personal al individului care face obiectul lor.

2. Existența unor condamnări penale nu poate motiva în mod automat aplicarea acestor măsuri.”

5. Articolul 10 alineatele (1) și (3) din Regulamentul (CEE) nr. 1612/68 al Consiliului din 15 octombrie 1968 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității (JO L 257, p. 2) prevede:

„1. Indiferent de cetățenie, următoarele persoane au dreptul să se stabilească împreună cu lucrătorii care sunt resortisanți ai unui stat membru și ocupă un loc de muncă pe teritoriul altui stat membru:

a) soțul său/soția sa și descendenții acestora cu vârsta sub douăzeci și unu de ani sau care se află în întreținere;

b) ascendenții lucrătorului și ai soțului/soției și care se află în întreținerea lucrătorului.

[...]

3. În sensul alineatelor (1) și (2), lucrătorul trebuie să dispună, pentru familia sa, de o locuință considerată normală pentru lucrătorii naționali din regiunea în care acesta este angajat, fără ca această dispoziție să poată da naștere la discriminare între lucrătorii naționali și lucrătorii provenind din alte state membre.”

6. În paralel cu Regulamentul nr. 1612/68, organul legislativ comunitar a adoptat Directiva 68/360/CEE a Consiliului din 15 octombrie 1968 privind eliminarea restricțiilor de circulație și ședere în cadrul Comunității pentru lucrătorii din statele membre și familiile acestora (JO L 257, p 13). Conform considerentului (1), această directivă vizează adoptarea de măsuri conforme cu drepturile și privilegiile acordate de Regulamentul nr. 1612/68 resortisanților oricărui stat membru care se deplasează în scopul desfășurării unor activități salariate, precum și membrilor familiilor acestora. În temeiul considerentului (2) al directivei respective, reglementările aplicabile în materie de ședere trebuie, în măsura în care este posibil, să uniformizeze situația lucrătorilor din alte state membre și a membrilor familiilor lor cu situația resortisanților.

7. În conformitate cu articolul 1 din Directiva 68/360:

„Statele membre elimină, în condițiile prevăzute de prezenta directivă, restricțiile de circulație și ședere pentru resortisanți în statele menționate și pentru membrii familiei acestora cărora li se aplică Regulamentul (CEE) nr. 1612/68.”

8. Articolul 3 din Directiva 68/360 este formulat după cum urmează:

„1. Statele membre permit intrarea pe teritoriul lor a persoanelor menționate la articolul 1 în baza simplei prezentări a unei cărți de identitate sau a unui pașaport valabil.

2. Viza de intrare sau alte documente echivalente pot fi solicitate numai acelor membri ai familiei care nu sunt resortisanți ai nici unui stat membru. Statele membre acordă acestor persoane toate facilitățile în vederea obținerii vizelor necesare.”

9. Articolul 4 din Directiva 68/360 prevede:

„1. Statele membre acordă drept de ședere pe teritoriul lor persoanelor vizate la articolul 1, care pot prezenta documentele enumerate la alineatul (3).

2. Pentru a face dovada dreptului de ședere, se va elibera un document intitulat «Permis de ședere pentru resortisantul unui stat membru al CEE». Documentul în cauză trebuie să conțină o declarație conform căreia eliberarea s-a făcut în baza Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și a măsurilor adoptate de către statele membre pentru aplicarea prezentei directive. Textul acestei declarații figurează în anexa la prezenta directivă.

3. În vederea eliberării permisului de ședere pentru un resortisant al unui stat membru al CEE, statele membre nu pot solicita decât prezentarea următoarelor documente:

– de către lucrător:

a) documentul pe baza căruia a intrat pe teritoriu;

b) o confirmare de încadrare în muncă din partea angajatorului sau o adeverință de muncă;

– de către membrii familiei lucrătorului:

c) documentul pe baza căruia au intrat pe teritoriu;

d) un document eliberat de autoritatea competentă din statul de origine sau de proveniență, care să ateste gradul de rudenie;

e) în cazurile menționate la articolul 10 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CEE) nr. 1612/68, un document eliberat de către autoritatea competentă a statului de origine sau de proveniență, care să ateste că sunt în întreținerea lucrătorului sau că locuiesc împreună cu acesta în țara respectivă.

4. Pentru membrii familiei care nu au cetățenia unui stat membru, se emite un document de ședere care trebuie să aibă aceeași valabilitate ca și documentul care i-a fost emis lucrătorului în întreținerea căruia se află.”

10. Persoanele care desfășoară activități independente și membrii familiei lor sunt vizați de Directiva 73/148/CEE a Consiliului din 21 mai 1973 privind eliminarea restricțiilor de circulație și ședere în cadrul Comunității pentru resortisanții statelor membre referitor la stabilirea și prestarea de servicii (JO L 172, p. 14).

Dreptul național

Generalități

11. Legislația Regatului Unit privind imigrarea este stabilită, în principal, de Immigration Act 1971 (Legea din 1971 privind imigrarea) și de United Kingdom Immigration Rules (House of Commons Paper 395) (Norme privind imigrarea, adoptate de Parlamentul Regatului Unit în 1994), modificate ulterior în mai multe rânduri (denumite în continuare „Immigration Rules”).

12. În temeiul secțiunilor 1 (2) și 3 (1) din Immigration Act 1971, o persoană care nu este cetățean britanic are dreptul, de regulă, de intrare și de ședere în Regatul Unit numai în cazul în care a obținut o autorizație în acest sens. Aceste autorizații sunt denumite „autorizație de intrare” („leave to enter”) și, respectiv, „autorizație de ședere” („leave to remain”).

13. În conformitate cu punctul 24 din Immigration Rules, trebuie obținut un permis de intrare („entry clearance”) înainte de sosirea în Regatul Unit de către resortisanții anumitor țări, printre care se numără și Marocul. Un permis de intrare este similar unei vize. Pentru persoanele obligate să obțină o viză, permisul de intrare are forma unei vize.

14. În conformitate cu secțiunea 7 (1) din Immigration Act 1988 (Legea din 1988 privind imigrarea), o persoană nu este obligată să posedă o autorizație de intrare sau de ședere în Regatul Unit „în cazul în care aceasta este abilitată în temeiul unui drept comunitar pe care îl poate invoca direct”.

Puterea discreționară a Secretary of State

15. Secretary of State dispune de o putere discreționară de a permite accesul persoanelor în Regatul Unit sau de a le acorda acestora o autorizație de ședere, chiar dacă nu îndeplinesc condițiile prevăzute de dispozițiile specifice din legislația privind imigrarea.

Expulzare

16. În temeiul secțiunilor 3 (5) și 3 (6) din Immigration Act 1971, o persoană care nu este cetățean britanic este, între altele, pasibilă de expulzarea („deportation”) din Regatul Unit în cazul în care aceasta este condamnată pentru un delict care se pedepsește cu închisoarea și în cazul în care o instanță penală a recomandat expulzarea sa.
17. Odată semnată de Secretary of State, o ordonanță de expulzare are ca efect, în temeiul secțiunii 5 (1) din Immigration Act 1971, obligarea persoanei în cauză să părăsească Regatul Unit, să îi interzică să intre în Regatul Unit și să invalideze orice autorizație de intrare sau de ședere care i-a fost acordată, indiferent dacă această autorizație a fost acordată înainte sau după semnarea ordonanței. Ordonanțele de expulzare prevăd modalitățile de îndepărtare a persoanelor din Regatul Unit.
18. Unei persoane care solicită o autorizație de intrare în Regatul Unit, atâta vreme cât este în vigoare o ordonanță de expulzare împotriva sa, trebuie să i se refuze acordarea acestei autorizații [punctul 320 (2) din Immigration Rules], chiar dacă aceasta ar putea să se califice altfel pentru un permis de intrare. Persoana care intră în Regatul Unit atunci când este în vigoare o ordonanță de expulzare împotriva sa este un străin care a intrat ilegal [secțiunea 33 (1) din Immigration Act 1971]. În această calitate, persoana respectivă poate fi expulzată din Regatul Unit, în temeiul secțiunii 4 (2) (c) din Immigration Act 1971 și al anexei 2 punctul 9 la acesta.
19. Ordonanțele de expulzare au o durată nelimitată. În conformitate cu secțiunea 5 (2) din Immigration Act 1971, Secretary of State poate totuși să revoce o ordonanță de expulzare în orice moment. Punctul 390 din Immigration Rules prevede că orice cerere de revocare a unei ordonanțe de expulzare trebuie să fie examinată în lumina tuturor circumstanțelor, inclusiv motivele pentru care a fost pronunțată ordonanța de expulzare, orice declarație făcută în sprijinul revocării, interesele naționale, inclusiv menținerea unui control efectiv al imigrării, interesele solicitantului, inclusiv toate motivele umanitare. Situațiile matrimoniale și familiale sunt, în mod normal, luate în considerare în cadrul motivelor umanitare.
20. În temeiul punctului 391 din Immigration Rules, ordonanța de expulzare nu va fi, în mod normal, revocată, decât în cazurile în care a existat o modificare considerabilă a circumstanțelor sau trecerea timpului justifică revocarea. Cu toate acestea, cu excepția circumstanțelor excepționale, o ordonanță de expulzare nu poate să fie revocată decât în cazul în care persoana în cauză a lipsit din Regatul Unit o perioadă de cel puțin trei ani de la adoptarea ordonanței.

21. Punctul 392 din Immigration Rules precizează că revocarea ordonanței de expulzare nu îi conferă în sine persoanei în cauză dreptul de a intra în Regatul Unit. Aceasta îi permite pur și simplu să solicite intrarea în Regatul Unit, în conformitate cu Immigration Rules sau cu alte dispoziții din legislația privind imigrarea.

Căsătoria cu un cetățean britanic sau cu un resortisant al unui stat membru din Spațiul Economic European (SEE)

22. O persoană, a cărei intrare în Regatul Unit este subordonată obținerii unei autorizații de intrare, poate solicita această autorizație prelevându-se de căsătoria sa cu o persoană, inclusiv un resortisant al Regatului Unit, care este prezentă și stabilită în Regatul Unit. Condițiile impuse pentru emiterea acestei autorizații sunt enumerate la punctul 281 din Immigration Rules. Această dispoziție prevede, în special, la punctul vi) că solicitantul trebuie să posede un permis de intrare valabil, care îl autorizează să intre în Regatul Unit, în calitatea sa de soț/soție.

23. În cazul în care o persoană îndeplinește toate condițiile enumerate la punctul 281 din Immigration Rules, acesteia i se poate acorda un permis de intrare și, în cazul în care permisul respectiv este acordat, poate solicita o autorizație de intrare la sosirea sa la un punct de intrare pe teritoriul Regatului Unit. În conformitate cu punctul 282 din Immigration Rules, unei persoane care dorește să obțină o autorizație de intrare în Regatul Unit, în calitate de soț al/soție a unei persoane prezente și stabilite în Regatul Unit, i se poate emite o autorizație inițială de intrare, cu o durată de valabilitate de maxim douăsprezece luni, în cazul în care aceasta deține un astfel de permis de intrare.

24. Cu toate acestea, în temeiul punctelor 320 (2) și 321 (3) din Immigration Rules, în cazul în care o persoană, împotriva căreia este în vigoare o ordonanță de expulzare, solicită să intre în Regatul Unit, în calitate de soț al/soție a unei persoane prezente și stabilite în Regatul Unit, permisul de intrare și, dacă aceasta o solicită, autorizația de intrare îi vor fi refuzate, chiar dacă altfel ar îndeplini condițiile de intrare în această calitate. O astfel de persoană trebuie să se asigure că ordonanța de expulzare este revocată, înainte de a putea obține un permis de intrare sau o autorizație de intrare în Regatul Unit. Aceasta poate solicita revocarea ordonanței de expulzare fie înainte, fie în același timp cu cererea pentru permisul de intrare.

25. Legislația Regatului Unit privind imigrarea nu conținea inițial nicio dispoziție specifică privind situația examinată de Curte în Hotărârea sa din 7 iulie 1992, Singh (cauza C-370/90, Rec., p. I-4265) și anume admiterea în Regatul Unit a unei persoane care, în mod normal, trebuie să posede o autorizație de intrare și care dorește să intre pe teritoriul respectiv în calitate de soț al/soție a unui resortisant al Regatului Unit care se întoarce sau dorește să se întoarcă în Regatul Unit după ce și-a exercitat drepturile pe care le are în temeiul dreptului comunitar, în calitate de lucrător în alt stat membru.

26. Cu toate acestea, în lumina Hotărârii Singh, menționată anterior, o astfel de persoană beneficiază de un „drept comunitar pe care îl poate invoca direct”, în sensul secțiunii 7 (1) din Immigration Act 1988 și al secțiunii 2 din European Communities Act 1972 (Legea din 1972 privind Comunitățile Europene) și, în această calitate, nu era obligată să obțină o autorizație de intrare în Regatul Unit.

27. În practică, în cazul în care o astfel de persoană este o „persoană obligată să obțină un permis prealabil de intrare”, aceasta trebuie să obțină acest permis pentru a fi admisă în Regatul Unit. În mod normal, acesteia i se acordă un astfel de permis, dar este posibil să i se refuze din motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică. În cazul în care i se acordă un astfel de permis, la sosirea în Regatul Unit, aceasta are dreptul de intrare și de ședere, în același condiții ca și un membru al familiei unui resortisant dintr-un stat membru al SEE, altul decât Regatul Unit [articolul 3 (2) și (3) din Immigration (European Economic Area) Order 1994 (Ordonanța din 1994 privind imigrarea din Spațiul Economic European)].
28. În conformitate cu articolul 11 alineatul (1) din EEA Regulations 2000 (Regulamentul din 2000 privind drepturile de intrare și de ședere în Regatul Unit al resortisanților din SEE), acest regulament se aplică unui „membru al familiei” unui resortisant al Regatului Unit, ca și cum acesta ar fi un membru al familiei unui „resortisant al SEE”, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 11 alineatul (2). Aceste condiții sunt următoarele:
- după ieșirea din Regatul Unit, resortisantul Regatului Unit a locuit într-un stat membru al SEE și fie a lucrat ca salariat (nici cu titlu temporar, nici cu titlu ocazional), fie s-a stabilit pe teritoriul respectiv ca lucrător care desfășoară o activitate independentă;
  - resortisantul Regatului Unit nu a părăsit Regatul Unit pentru a-i permite membrului familiei sale să obțină drepturi în temeiul acestui regulament și să eludeze astfel aplicarea legislației Regatului Unit privind imigrarea;
  - la întoarcerea sa în Regatul Unit, resortisantul Regatului Unit ar fi o persoană calificată pentru șederea în Regatul Unit („qualified person”), dacă ar fi resortisant al SEE, și
  - în cazul în care membrul familiei resortisantului Regatului Unit este soțul/soția acestuia, căsătoria a avut loc și părțile au trăit împreună într-un stat membru al SEE înainte de întoarcerea resortisantului britanic în Regatul Unit.

Acțiunea principală

29. În februarie 1989, domnul Akrich, cetățean marocan, născut în 1967, a fost autorizat să intre în Regatul Unit în baza unei vize de turist, valabilă o lună. Cererea sa de a primi o autorizație de ședere în calitate de student a fost refuzată în iulie 1989 și acțiunea sa ulterioară a fost respinsă în august 1990.
30. În iunie 1990, acesta a fost judecat pentru tentativă de furt și pentru utilizarea unui document de identitate furat. În temeiul unei ordonanțe de expulzare, adoptată de Secretary of State, acesta a fost expulzat în Algeria la 2 ianuarie 1991.
31. În ianuarie 1992, acesta a revenit în Regatul Unit, utilizând o carte de identitate franceză falsă. A fost arestat și expulzat din nou în iunie 1992. După ce a rămas în afara Regatului Unit timp de mai puțin de o lună, acesta a revenit clandestin.
32. La 8 august 1996, atunci când locuia ilegal în Regatul Unit, s-a căsătorit cu doamna Helina Jazdzewska, cetățean britanic și, la sfârșitul aceleiași luni, a solicitat o autorizație de ședere în calitate de soț al unui resortisant al Regatului Unit.

33. După ce a fost închis la începutul anului 1997, în temeiul Immigration Act 1971 și, în august 1997, domnul Akrich a fost expulzat, conform dorinței sale, în Dublin (Irlanda), unde soția sa se stabilise din iunie 1997.
34. În ianuarie 1998, domnul Akrich a solicitat revocarea ordonanței de expulzare și, în luna următoare, un permis de intrare în calitate de soț al unei persoane stabilite în Regatul Unit.
35. Cu ocazia acestei cereri, domnul și doamna Akrich au fost interogați de un funcționar britanic, la Ambasada Regatului Unit din Dublin, cu privire la șederea lor în Irlanda și la intențiile acestora. Pe de o parte, se pare că doamna Akrich lucrase în Dublin începând din august 1997, ocupând, în special, începând din ianuarie 1998, un post cu normă întreagă și cu durată determinată până în mai sau iunie 1998, dar cu posibilitatea de prelungire. Domnul Akrich lucrase în calitate de asistent la o firmă de catering, prin intermediul unei agenții, acceptând orice tip de post disponibil. Fratele doamnei Akrich le-a oferit o locuință în Regatul Unit, dacă se întorceau și doamnei Akrich i s-a oferit un loc de muncă în Regatul Unit începând din august 1998.
36. Din aceste discuții a reieșit, pe de altă parte, că domnul și doamna Akrich solicitau un permis de intrare, pe baza Hotărârii Singh, menționată anterior. Drept răspuns la o întrebare, doamna Akrich preciza astfel că ea și soțul său intenționau să revină în Regatul Unit, deoarece au „auzit de drepturile comunitare conform cărora dacă rămâi șase luni, te poți întoarce în Regatul Unit”. Aceasta indica drept sursă a informației respective „«solicitors» și alte persoane aflate în aceeași situație”.
37. La 21 septembrie 1998, Secretary of State a refuzat să revoce ordonanța de expulzare. În conformitate cu instrucțiunile sale, permisul de intrare solicitat pe baza Hotărârii Singh, menționată anterior, a fost refuzat și la 29 septembrie 1998. Secretary of State a considerat că mutarea domnului și doamnei Akrich în Irlanda reprezenta doar o absență temporară care a avut ca scop să creeze un drept de reședință pentru domnul Akrich la întoarcerea sa în Regatul Unit și astfel să eludeze dispozițiile din legislația națională a Regatului Unit și că, prin urmare, doamna Akrich nu își exercitase drepturile care decurg din Tratatul CE, în calitate de lucrător în alt stat membru.
38. În octombrie 1998, domnul Akrich a introdus o acțiune împotriva acestor două decizii în fața Immigration Adjudicator (Regatul Unit), care a admis acțiunea în noiembrie 1999.
39. Deși a considerat drept stabilit, în special, faptul că domnul și doamna Akrich se mutaseră în Irlanda cu scopul de a exercita ulterior drepturile care decurg din dreptul comunitar și care le permite revenirea în Regatul Unit, Immigration Adjudicator a concluzionat că, pe plan juridic, doamna Akrich își exercitase efectiv drepturile conferite de dreptul comunitar, care nu fusese viciat de intențiile soților și că, prin urmare, aceștia nu invocaseră dreptul comunitar în scopul eludării dispozițiilor din legislația națională a Regatului Unit. Acesta a constatat, de asemenea, că domnul Akrich nu reprezenta o amenințare reală și suficient de gravă pentru ordinea publică de natură să justifice menținerea ordonanței de expulzare.
40. Secretary of State a introdus o acțiune împotriva acestei decizii în fața Immigration Appeal Tribunal.

Ordonanța de trimitere și întrebările preliminare

41. În ordonanța sa de trimitere, Immigration Appeal Tribunal amintește că, la punctul 24 din Hotărârea Singh, menționată anterior, Curtea a formulat o rezervă după cum urmează:

„În ceea ce privește riscurile de fraudă invocate de Guvernul Regatului Unit, este suficient să se amintească faptul că, în conformitate cu jurisprudența constantă a Curții (a se vedea, în special, Hotărârea din 7 februarie 1979, Knoors, punctul 25, cauza 115/78, Rec., p. 399 și Hotărârea din 3 octombrie 1990, Bouchoucha, punctul 14, cauza C-61/89, Rec., p. I-3551), facilitățile create de tratat nu pot avea ca efect să se permită persoanelor care beneficiază de acesta să se sustragă în mod abuziv de la aplicarea legislațiilor naționale și să interzică statelor membre să adopte măsurile necesare pentru a împiedica astfel de abuzuri.”

42. Immigration Appeal Tribunal dorește să afle dacă, acceptând teza domnului Akrich, conform căreia orice măsură adoptată de un stat membru pentru a preveni un abuz trebuie să fie compatibilă cu dreptul comunitar, Immigration Adjudicator a aplicat corect această rezervă.

43. În opinia Secretary of State, rezerva în cauză trebuia să fie luată în considerare în ambele etape ale argumentării domnului Akrich, astfel încât nu este posibil să se stabilească dacă domnul și doamna Akrich pot beneficia de drepturile conferite „lucrătorilor” și nici dacă sfera de aplicare a derogării întemeiate pe „ordinea publică” autorizează excluderea soțului unui „lucrător” dintr-un stat membru, fără a se ține seama, în mod corespunzător, de faptul că scopul exercitării pretinse a drepturilor conferite de dreptul comunitar era tocmai de a eluda aplicarea obișnuită a legislației Regatului Unit privind imigrarea.

44. Instanța de trimitere consideră că aceasta este o problemă care nu a fost soluționată clar în Hotărârea Singh, menționată anterior și că, prin urmare, ar fi oportun să i se solicite Curții să ofere orientări suplimentare.

45. În lumina acestor considerente, Immigration Appeal Tribunal a hotărât să suspende judecata și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„În cazul în care un resortisant al unui stat membru este căsătorit cu un resortisant al unei țări terțe, care nu îndeplinește condițiile impuse de legislația națională pentru intrarea și șederea în acest stat membru și se mută în alt stat membru împreună cu soțul/soția străin(ă), având intenția de a-și exercita drepturile conferite de dreptul comunitar lucrând în statul respectiv pentru o perioadă limitată, cu scopul de a solicita ulterior beneficiul drepturilor conferite de dreptul comunitar la întoarcerea, împreună cu soțul/soția, pe teritoriul statului membru al cărui resortisant este:

1) Statul membru de origine are dreptul să considere intenția cuplului – atunci când acesta s-a mutat în alt stat membru, cu scopul de a solicita beneficiul drepturilor conferite de dreptul comunitar, revenind în statul de origine, în pofida faptului că soțul/soția străin(ă) nu îndeplinește condițiile stabilite de legislația națională – drept o pretenție la aplicarea dreptului comunitar, cu scopul de a eluda aplicarea legislației naționale și

2) în cazul unui răspuns afirmativ, statul membru de origine are dreptul de a refuza:

- a) să elimine orice obstacol prealabil intrării soțului străin/soției străine în acest stat membru (în speță, o ordonanță de expulzare validă); și
- b) să îi acorde soțului străin/soției străine un drept de intrare pe teritoriul său?”

Cu privire la întrebările preliminare

46. Prin aceste întrebări, care trebuie să fie analizate împreună, instanța de trimitere dorește să afle, în esență, care este sfera de aplicare a Hotărârii Singh, menționată anterior, în ceea ce privește o situație precum cea în cauză în acțiunea principală.
47. În această hotărâre, Curtea a declarat că dispozițiile articolului 52 din Tratatul CEE (devenit articolul 52 din Tratatul CE, devenit, după modificare, articolul 43 din Tratatul CE) și cele ale Directivei 73/148 trebuie să fie interpretate în sensul că acestea obligă un stat membru să autorizeze intrarea și șederea, pe teritoriul acestuia, a soțului/soției, indiferent de cetățenia acestuia/acesteia, ale unui resortisant al acestui stat care s-a deplasat, împreună cu soțul/soția, pe teritoriul altui stat membru pentru a exercita o activitate salariată, în sensul articolului 48 din Tratatul CEE (devenit articolul 48 din Tratatul CE, devenit, după modificare, articolul 39 din Tratatul CE) și care s-a întors cu scopul de a se stabili, în sensul articolului 52 din tratat, pe teritoriul statului al cărui resortisant este. Conform dispozitivului acestei hotărâri, soțul/soția trebuie, cel puțin, să beneficieze de aceleași drepturi ca și cele care i-ar fi acordate, în temeiul dreptului comunitar, în cazul în care soțul/soția acestuia/acesteia ar intra și ar rămâne pe teritoriul altui stat membru.
48. Aceleași concluzii decurg din articolul 39 din Tratatul CE, în cazul în care resortisantul statului membru în cauză are în vedere să se întoarcă pe teritoriul acestuia pentru a exercita o activitate salariată. În consecință, în cazul în care soțul/soția este un resortisant al unei țări terțe, acesta/aceasta trebuie, cel puțin, să beneficieze de aceleași drepturi ca și cele care i-ar fi acordate de articolul 10 din Regulamentul 1612/68, în cazul în care soțul/soția acestuia/acesteia ar intra și ar rămâne pe teritoriul altui stat membru.
49. Cu toate acestea, Regulamentul nr. 1612/68 vizează numai libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității. Acesta nu menționează existența drepturilor unui resortisant al unei țări terțe, soț al/soție a unui cetățean al Uniunii, cu privire la accesul pe teritoriul Comunității.
50. Pentru a putea beneficia, într-o situație precum cea în cauză în acțiunea principală, de drepturile prevăzute la articolul 10 din Regulamentul nr. 1612/68, resortisantul unei țări terțe, soț al/soție a unui cetățean al Uniunii, trebuie să locuiască legal într-un stat membru în cazul în care acesta/aceasta se mută în alt stat membru, în care cetățeanul Uniunii migrează sau a migrat.
51. Această interpretare este conformă cu cadrul general al dispozițiilor comunitare care vizează să garanteze libertatea de circulație a lucrătorilor în Comunitate, a cărei exercitare nu trebuie să penalizeze lucrătorul migrant și familia sa.
52. În cazul în care un cetățean al Uniunii, stabilit în alt stat membru și căsătorit cu un resortisant al unei țări terțe, care beneficiază de dreptul de ședere în acest stat membru, se deplasează în alt stat membru pentru a exercita o activitate salariată, această deplasare nu trebuie să se traducă prin pierderea posibilității de a locui legal împreună, motiv pentru care articolul 10 din

Regulamentul nr. 1612/68 îi acordă soțului/soției dreptul de a se instala în acest alt stat membru.

53. În schimb, în cazul în care un cetățean al Uniunii, stabilit în alt stat membru și căsătorit cu un resortisant al unei țări terțe, care nu beneficiază de dreptul de ședere în acest stat membru, se deplasează în alt stat membru pentru a exercita o muncă salariată, faptul că soțul său/soția sa nu are dreptul, în temeiul articolului 10 din Regulamentul nr. 1612/68, de a se instala împreună cu resortisantul respectiv în acest alt stat membru nu poate constitui un tratament mai puțin favorabil decât cel de care beneficiau înainte ca respectivul cetățean al Uniunii să facă uz de oportunitățile oferite de tratat în materie de circulație a persoanelor. În consecință, absența unui astfel de drept nu poate să descurajeze un cetățean al Uniunii să exercite drepturile de circulație recunoscute la articolul 39 din Tratatul CE.
54. Același lucru este valabil și în cazul în care cetățeanul Uniunii, căsătorit cu un resortisant al unei țări terțe, se întoarce în statul membru al cărui resortisant este, pentru a exercita o muncă salariată pe teritoriul respectiv. În cazul în care soțul său/soția sa dispune de un drept de ședere valabil în alt stat membru, articolul 10 din Regulamentul nr. 1612/68 se aplică pentru ca cetățeanul Uniunii să nu fie descurajat să își exercite libertatea de circulație, întorcându-se în statul membru al cărui resortisant este. În schimb, în cazul în care soțul său/soția sa nu dispune deja de un drept de ședere valabil în alt stat membru, absența dreptului soțului/soției, în temeiul respectivului articol 10, de a se instala cu cetățeanul Uniunii nu are un efect disuasiv în această privință.
55. În ceea ce privește problema abuzului, evocată la punctul 24 din Hotărârea Singh, menționată anterior, este necesar să se amintească faptul că intențiile care au putut motiva un lucrător al unui stat membru să caute un loc de muncă în alt stat membru nu au relevanță în ceea ce privește dreptul său de intrare și de ședere pe teritoriul acestui ultim stat, cu condiția ca acesta să exercite sau să dorească să exercite o activitate reală și efectivă în statul respectiv (Hotărârea din 23 martie 1982, Levin, cauza 53/81, Rec., p. 1035, punctul 23).
56. Aceste motive nu sunt pertinente nici pentru aprecierea situației juridice a cuplului la momentul întoarcerii în statul membru al cărui resortisant este lucrătorul. Un astfel de comportament nu poate constitui un abuz în sensul punctului 24 din Hotărârea Singh, menționată anterior, chiar dacă soțul/soția nu dispune de un drept de ședere în statul membru, al cărui resortisant este lucrătorul, la momentul stabilirii cuplului în alt stat membru.
57. În schimb, ar exista un abuz în cazul în care facilitățile create de dreptul comunitar în favoarea lucrătorilor migranți și a soțului/soției acestora ar fi invocate în cadrul unor căsătorii de complezență, încheiate cu scopul de a eluda dispozițiile referitoare la intrarea și șederea resortisanților țărilor terțe.
58. În cazul în care căsătoria este autentică și, la momentul întoarcerii cetățeanului Uniunii în statul membru al cărui resortisant este, soțul său/soția sa, resortisant al unei țări terțe, cu care trăia în statul membru pe care îl părăsește, nu locuiește legal pe teritoriul unui stat membru, trebuie totuși să se țină seama de dreptul la respectarea vieții de familie, în sensul articolului 8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”). Acest drept face parte din drepturile fundamentale, care, conform jurisprudenței constante a Curții, reafirmată

în preambulul Actului Unic European și la articolul 6 alineatul (2) din Tratatul UE, sunt protejate în ordinea juridică comunitară.

59. Deși CEDO nu garantează ca atare dreptul unui străin de intrare sau de ședere pe teritoriul unei anumite țări, excluderea unei persoane dintr-o țară în care trăiesc rudele sale apropiate poate constitui o încălcare a dreptului la respectarea vieții de familie, astfel cum este garantat la articolul 8 alineatul (1) din această convenție. O astfel de ingerință încalcă respectiva convenție, dacă aceasta nu îndeplinește cerințele de la alineatul (2) din același articol, și anume dacă aceasta nu este „prevăzută de lege”, motivată de unul sau mai multe scopuri legitime în temeiul alineatului în cauză și „necesară, într-o societate democratică”, adică „justificată de o nevoie socială imperativă” și, în special, proporțională cu scopul legitim urmărit (Hotărârea din 11 iulie 2002, Carpenter, cauza C-60/00, Rec., p. I-6279, punctul 42).
60. Limitele a ceea ce este „necesar, într-o societate democratică”, în cazul în care soțul/soția a comis o infracțiune, au fost subliniate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Boultif împotriva Elveției din 2 august 2001 (*Recueil des arrêts et décisions* 2001-IX, § 46 – 56) și Hotărârea Amrollahi împotriva Danemarcei din 11 iulie 2002, (nepublicată încă în *Recueil des arrêts et décisions*, § 33 – 44).
61. Având în vedere toate considerentele precedente, este necesar să se răspundă la întrebările adresate că:
- Pentru a putea beneficia, într-o situație precum cea în cauză în acțiunea principală, de drepturile prevăzute la articolul 10 din Regulamentul nr. 1612/68, resortisantul unei țări terțe, soț al/soție a unui cetățean al Uniunii, trebuie să locuiască legal într-un stat membru în cazul în care acesta/aceasta se mută în alt stat membru, în care cetățeanul Uniunii migrează sau a migrat.
  - Articolul 10 din Regulamentul nr. 1612/68 nu se aplică în cazul în care resortisantul unui stat membru și resortisantul unei țări terțe au încheiat o căsătorie de complezență cu scopul eludării dispozițiilor referitoare la intrarea și șederea resortisanților țărilor terțe.
  - În cazul unei căsătorii autentice între un resortisant al unui stat membru și un resortisant al unei țări terțe, faptul că soții s-au instalat în alt stat membru, cu scopul de a beneficia de drepturile conferite de dreptul comunitar la momentul întoarcerii în statul membru al cărui resortisant este primul, nu este relevant pentru aprecierea situației lor juridice de către autoritățile competente ale acestui ultim stat.
  - În cazul în care, la momentul în care resortisantul unui prim stat membru, căsătorit cu un resortisant al unei țări terțe, cu care trăiește într-un al doilea stat membru, se întoarce în statul membru al cărui resortisant este cu scopul de a exercita o muncă salariată pe teritoriul acestuia, soțul său/soția sa nu beneficiază de drepturile prevăzute la articolul 10 din Regulamentul nr. 1612/68, datorită faptului că acesta/aceasta nu a locuit legal pe teritoriul unui stat membru, autoritățile competente ale primului stat trebuie totuși, pentru a aprecia cererea soțului/soției de intrare sau de ședere pe teritoriul lor, să țină seama de dreptul la respectarea vieții de familie, în sensul articolului 8 din convenție, cu condiția ca respectiva căsătorie să fie autentică.

Cu privire la cheltuielile de judecată

62. Cheltuielile efectuate de Guvernul Regatului Unit, de guvernul elen, precum și de Comisie, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței de trimitere, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de Immigration Appeal Tribunal, prin ordonanța din 3 octombrie 2000, declară:

- 1) **Pentru a putea beneficia, într-o situație precum cea în cauză în acțiunea principală, de drepturile prevăzute la articolul 10 din Regulamentul (CEE) nr. 1612/68 din 15 octombrie 1968 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității, resortisantul unei țări terțe, soț al/soție a unui cetățean al Uniunii, trebuie, să locuiască legal într-un stat membru în cazul în care acesta/aceasta se mută în alt stat membru, în care cetățeanul Uniunii migrează sau a migrat.**
- 2) **Articolul 10 din Regulamentul nr. 1612/68 nu se aplică în cazul în care resortisantul unui stat membru și resortisantul unei țări terțe au încheiat o căsătorie de complezență cu scopul eludării dispozițiilor referitoare la intrarea și șederea resortisanților țărilor terțe.**
- 3) **În cazul unei căsătorii autentice între un resortisant al unui stat membru și un resortisant al unei țări terțe, faptul că soții s-au instalat în alt stat membru, cu scopul de a beneficia de drepturile conferite de dreptul comunitar la momentul întoarcerii în statul membru al cărui resortisant este primul, nu este relevant pentru aprecierea situației lor juridice de către autoritățile competente ale acestui ultim stat.**
- 4) **În cazul în care, la momentul în care resortisantul unui prim stat membru, căsătorit cu un resortisant al unei țări terțe, cu care trăiește într-un al doilea stat membru, se întoarce în statul membru al cărui resortisant este, cu scopul de a exercita o muncă salariată pe teritoriul acestuia, soțul său/soția sa nu beneficiază de drepturile prevăzute la articolul 10 din Regulamentul nr. 1612/68, datorită faptului că acesta/aceasta nu a locuit legal pe teritoriul unui stat membru, autoritățile competente ale primului stat trebuie totuși, pentru a aprecia cererea soțului/soției de intrare sau de ședere pe teritoriul lor, să țină seama de dreptul la respectarea vieții de familie, în sensul articolului 8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, cu condiția ca respectiva căsătorie să fie autentică.**

Rodríguez Iglesias   Puissochet   Wathelet

Schintgen   Timmermans   Edward

La Pergola   Jann   Macken

Colneric

von Bahr

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, la 23 septembrie 2003.

Grefier
R. Grass

Președinte
G. C. Rodríguez Iglesias